

MATERIALE ARHEOLOGICE NOI, DESCOPERITE LA HISTRIA, PUNCTUL „PESCĂRIE”

LIVIA BUZOIANU*, CĂTĂLIN NOPCEA**

Keywords: tumulus, extra muros district, amphora stamps, mouldmade relief bowls, bone items.

Abstract: Rescue excavations at Histria–“Pescărie” uncovered a rich archaeological assemblage, mostly from the Hellenistic period. The finds probably come from a previously destroyed tumulus, where three burials were also found.

The area where the research took place is located on the contact zone between the Early Roman *extra muros* neighbourhood and the tumuli belonging to the western necropolis of Histria. One explanation could be that in this area the Greek habitation is overlapped directly by a Roman tumulus (as suggested by the already excavated other tumuli situated in the near proximity – no. VII, VIII and XXXV dated to the third stage of the necropolis). It is also possible that the Greek finds originated in a tumulus from the autonomous period of the city, where secondary burials had also taken place. Accepting this interpretation would imply that the previously mentioned tumulus together with tumulus XXXVI, represent the earliest and the closest funerary structures to Hellenistic defence walls from the western plateau of the city.

The archaeological assemblage consists of amphora stamps (from Thasos, Sinope, Rhodos, Cnidos, the Parmeniskos type), fragmentary mouldmade relief bowls, Attic decorated pottery, fragments of *kantharoi* (one with *graffito*), lamps etc. The amphora stamps suggest a date towards the middle of the 4th century BC (365/360 BC) until the first decades or the middle of the 2nd century BC. Best represented among all the types of finds is the 3rd century BC. Finds with an earlier date (first half of the 4th century, or even the end of the 5th century BC) or later than the middle of the 2nd century are rare. The only finds from the Roman times are bone items.

Cuvinte-cheie: tumul, cartier extra muros, ștampile amforice, boluri cu decor în relief, obiecte din os.

Rezumat: O săpătură de salvare cu caracter preventiv în punctul Histria–„Pescărie” a prilejuit recuperarea unui bogat inventar arheologic, majoritar de epocă elenistică. Materialele par să provină dintr-un tumul distrus mai demult, din care au mai fost identificate trei morminte.

Punctul cercetat se află în zona de contact dintre cartierul *extra muros* roman timpuriu și tumulii din necropola de vest a cetății Histria. Într-o variantă de interpretare, putem considera că, în acest punct, locuirea de epocă greacă este suprapusă direct de

un tumul de epocă romană (în acord cu situarea tumulilor din apropiere deja cercetați – VII, VIII și XXXV, din perioada a III-a de amenajare a necropolei). Nu este exclusă nici posibilitatea ca materialele grecești să provină dintr-un tumul din perioada de autonomie a cetății, în care s-au practicat ulterior și alte înmormântări. În această interpretare, el ar reprezenta, împreună cu tumulul XXXVI, complexele funerare cele mai vechi și mai apropiate de incinta elenistică de pe platoul de vest al cetății.

Inventarul arheologic constă în ștampile amforice (de Thasos, Sinope, Rhodos, Cnidos, tip Parmeniskos), boluri fragmentare cu decor în relief, ceramică atică cu decor, fragmente de *kantharoi* (între care unul cu *graffito*), opaie etc. Ștampilele amforice asigură o datare spre mijlocul sec. IV a. Chr. (365/360 a. Chr.) până în primele trei decenii sau spre mijlocul sec. II a. Chr. Cel mai bine reprezentat (pentru toate categoriile de materiale) este sec. III a. Chr. Piesele cu datare mai timpurie (prima jumătate a sec. IV, eventual chiar sfârșitul sec. V a. Chr.) sau ulterioare mijlocului sec. II a. Chr. sunt puține. Singurele piese de inventar care aparțin perioadei romane sunt obiectele de os.

Săpătura arheologică cu caracter preventiv a avut în vedere perimetrul aflat la circa 150 de metri de frontul incintei arhaice și punctul cunoscut sub numele de „Pescărie”, acoperind o parte din necropola de vest a cetății Histria.

Pentru îndeplinirea obiectivului, mai precis descărcarea de sarcină arheologică, s-au trasat șase secțiuni de 30 m lungime și 3 m lățime***.

Secțiunile S1, S2...S5 prezintă aceeași stratigrafie datorată plasării lor în platoul de jos, la vest de cetate: sub stratul vegetal amestecat cu nisip ce coboară circa 0,20 m, urmează un strat nisipos, pentru ca la –0,70 –0,80 m să se ajungă la pânza freatică.

Secțiunile: S1, S2... S5 au orientarea E–V și, cu excepția secțiunii S3, nu au ridicat probleme din

* The National History and Archaeology Museum, Constanța, e-mail: liviabuzoianu@yahoo.com.

** The National History and Archaeology Museum, Constanța, e-mail: nopceacatalin@gmail.com.

*** Cercetarea arheologică a fost efectuată de Cătălin Nopcea.